

af Regeringen. Vi gik derfor, om end ikke uden Betænkelse ved mange Enkeltheder, ogsaa med dertil fra vor Side. Hvis den højtærede Minister havde fastholdt dette Forslag, tvivler jeg ikke om, at han havde faaet det gennemført. Men i Stedet for at fastholde Samarbejdet med Venstre — dermed mener jeg med det radikale Parti og med Socialdemokraterne — søgte den højtærede Kultusminister Samarbejde med Højre, særlig med de Frikonservative og en Fløj af det gamle Højre i Landstinget, og det var aabenbart derved, Sagen strandede. Havde Ministeren fastholdt det Forslag, han var enedes med Folketinget om, vilde han temmelig sikkert kunne have gennemført det i Landstinget, idet de Frikonservative under den Situation neppe vilde have modsat sig dets Gennemførelse. Ministeren gik derimod saa langt til Højre, at vi fra venstre Side maatte melde os fra. Derved strandede Sagen. Jeg vil da meget henstille til den højtærede Kultusminister, at han ikke gør den taktiske Fejl om igen i Aar, som han begik i Fjor. Men desværre er der Andtjyninger af, at den vil komme frem igen, endda i en meget værre Skikkelse end i Fjor, idet den højtærede Ministers Meningsfæller i snævrere Forstand i det andet Ting have stillet Ændringsforslag til hans eget Lovforslag, som gaa i konservativ Retning, medens de have afvist enhver Forhandling om de Ændringer, der ere foreslaaede fra radikal og socialdemokratisk Side i Landstinget.

Som Lovforslaget er sendt os tilbage fra Landstinget, er det væsensforskelligt fra det Lovforslag, Folketinget vedtog i Fjor. Jeg skal nu ikke opholde mig ved Kirkeforfatningsbestemmelserne eller de stærkt skærpede Valgretsbestemmelser, som Landstinget har indsat, idet vi vel alle sammen have den Opfattelse, at det kun er nogle Paradeforslag. Have de nogen Betydning, er det i alt Fald kun den formelle og taktiske, at de skulle fremtvinge Lovforslagets Tilbagesendelse til Landstinget. Kirkeforfatningsparagrafferne kunne vi vistnok fra alle Sider betragte som dødfødte. De bleve forkastede i selve Landstinget ved anden Behandling med 7 Stemmers Flertal, med 34 Stemmer mod 27. Der foreligger altsaa den Kendsgerning, at ikke blot Regeringen og dette Tings aldeles overvejende Flertal, men ogsaa et Flertal i Landstinget have forkastet Forfatningsbestemmelserne. Der er da sikkert ikke nogen som helst Mulighed for, at de kunne gennemføres. Man kan ganske vist

sige, at de, der vare med til at forkaste dem ved anden Behandling i Landstinget, vare Folk, som i Grunden vare stemte for dem. Men det var en ren platonisk Sympati for en Kirkeforfatning en Gang ud i en blaa Fremtid. Selv de Mænd, der udtalte sig for en eventuel Kirkeforfatning, vare paa det rene med, at i dette Øjeblik kunde der ikke være Tale om at gennemføre saadanne Kirkeforfatningsbestemmelser. Jeg skal derfor rent se bort fra Kirkeforfatningsbestemmelserne og destærkt indskrænkede Valgretsbestemmelser. De have sikkert ingen praktisk Betydning, de kunne overhovedet ikke gennemføres.

Men de andre Ændringer, der ere foretagne, sammenlignet med Folketingets Lovforslag i Fjor, ere desværre ingenlunde uvæsentlige. Der er for det første de 4 Præstefskedigelsesparagraffer, som den højtærede Kultusminister havde indført, da han forelagde Sagen i Aar i Landstinget. Vi fra vor Side have jo altid ment — og vi fremdrog det stærkt for noget over en halv Snes Aars siden, da Kirkelovdebatterne begyndte paa ny her i Tinget —, at lige saa vigtigt det er, at Sognemenigheden kan faa Indflydelse paa Præsteanstættelsen, lige saa vigtigt er det, at Sognemenigheden kan blive af med en Præst. Vi ere derfor selvfølgelig stemte for Bestemmelsen om Adgang for Sognemenigheden til at øve Indflydelse paa en Præsts Afskedigelse. Men de Paragraffer, som den højtærede Kultusminister har foreslaaet, og som nu med ret uvæsentlige Ændringer ogsaa findes i Lovforslaget, som det her foreligger, lægge efter vor Mening i alt for høj Grad Tyngdepunktet dels hos Biskoppen, dels, og navnlig, i de gejstlige Retter. Vi mene, at Tyngdepunktet, hvor der er Tale om en Præsts Afskedigelse, maa ligge i Sognemenigheden, og at saa Kultusministeriet ganske vist har en vis vejledende og kontrollerende Indflydelse. Derfor maa vi fra vor Side fastholde de Ændringsforslag, der ere stillede af vore Meningsfæller oppe i det andet Ting, og hvor man gaar den, synes jeg, overmaade naturlige Vej, at man følger de samme Regler, hvor der er Tale om Præsters Afskedigelse, som hvor der er Tale om Læreres Afskedigelse efter Bestemmelser, der ere vedtagne af begge Ting i den sidste Skolelov.

Tyngdepunktet i de af Kultusministeren foreslaaede Bestemmelser om Afskedigelse af Præster ligger utvivlsomt i de gejstlige Retter. Kultusministeren definerede det nylig saaledes, at hvor der var